

Quickscan soortbescherming snelfietsroute F58, Rijen

ABG Gemeenten

COLOFON

Quicksan soortbescherming snelfietsroute F58, Rijen

OPDRACHTNEMER	idverde Advies Willemsplein 2-4 5211 AK 's-Hertogenbosch T 073 205 11 00 E advies@idverde.nl
OPGESTELD DOOR VRIJGEGEVEN DOOR	Laura Kooijman Arjan Schoenmakers
OPDRACHTGEVER	ABG Gemeenten Postbus 73 5120 AB Rijen
PROJECTNUMMER	722210035
STATUS VERSIE DATUM	Definitief 2.0 11-03-2021

In deze rapportage is gebruik gemaakt van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op deze gegevens rusten auteursrechten. Het schriftelijk of digitaal delen of publiceren van (een deel van) de gegevens uit de NDFF is niet toegestaan zonder toestemming van BIJ12, uitgezonderd aan bevoegd gezag in het kader van een vrijstellings- of ontheffingsprocedure of voor intern gebruik van de opdrachtgever voor de duur van het betreffende project.

idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor vervolgschade, alsmede schade die voortvloeit uit toepassingen van de resultaten van de werkzaamheden, kaartmateriaal inclusief getoonde begrenzingen of andere gegevens verkregen van idverde Advies bv. De opdrachtgever vrijwaart idverde Advies bv voor aanspraken van derden in verband met deze toepassing. idverde Advies bv is lid van het Netwerk Groene Bureaus, brancheorganisatie voor kwaliteitsbevordering en belangenbehartiging van ecologische adviesbureaus. Hierdoor zijn wij goed op de hoogte van de nieuwste ontwikkeling op het gebied van ecologie en wetgeving. Door de inzet van conform de wet ter zake kundige ecologen, waarborgen wij daarnaast onze onderzoekskwaliteit. Omdat ecologisch (veld)onderzoek een momentopname is, kan aanwezigheid van beschermde soorten soms niet worden uitgesloten of bevestigd. Daarnaast is de natuurwetgeving aan verandering en jurisprudentie onderhevig. idverde Advies bv is niet aansprakelijk voor de gevolgen van onverwacht verschijnende of verdwijnende flora of fauna, noch voor de gevolgen van veranderende wetgeving of jurisprudentie.

INHOUDSOPGAVE

COLOFON	2
1. INLEIDING	4
1.1 Aanleiding	4
1.2 Onderzoeksvragen en afbakening	5
1.3 Leeswijzer	5
2. WERKWIJZE	6
2.1 Quickscan: Bronnenonderzoek	6
2.2 Quickscan: Veldbezoek	6
2.3 Effectenbeoordeling	6
3. PLANGEBIED	7
3.1 Ligging van het plangebied	7
3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied	7
3.3 Beschrijving van de werkzaamheden	9
4. ONDERZOEKSRESULTATEN	10
4.1 Vaatplanten	10
4.2 Grondgebonden zoogdieren	10
4.3 Vleermuizen	11
4.4 Jaarrond beschermde nesten	11
4.5 Overige broedvogels	12
4.6 Vissen	12
4.7 Amfibieën en reptielen	13
4.8 Ongewervelden	13
4.9 Invasieve exoten	13
5. TOETSING AAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)	14
5.1 Grondgebonden zoogdieren	14
5.2 Vleermuizen	14
5.3 Vogels	15
5.4 Amfibieën	15
6. CONCLUSIE EN ADVIES	16
7. LITERATUURLIJST	18

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Gilze en Rijen is voornemens om een snelfietsroute (F58) tussen de Vincent van Goghstraat en Oosterhoutseweg in Rijen te realiseren (afbeelding 1, rood gelijnd). Deze snelfietsroute wordt langs de spoorlijn aangelegd.

Afbeelding 1.1. Het plangebied (rood gelijnd) tussen de Vincent van Goghstraat en Oosterhoutseweg in Rijen (Bron: Googlemaps).

Ruimtelijke ingrepen, zoals herinrichtingswerkzaamheden, kunnen (negatieve) effecten hebben op beschermde flora en fauna. Indien dergelijke soorten aanwezig zijn, worden door de voorgenomen ingreep mogelijk verbodsbepalingen van het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming overtreden. Door middel van een effectenanalyse moet worden onderzocht op welke wijze sprake is van negatieve effecten en hoe deze kunnen worden voorkomen. Mogelijk is het noodzakelijk een ontheffing aan te vragen voor de voorgenomen werkzaamheden.

Om na te gaan of dit voor het voorgenomen plan het geval is, is door *idverde* Advies een quickscan soortbescherming uitgevoerd. Voorliggend rapport geeft advies met betrekking tot de mogelijkheden om de geplande kapwerkzaamheden in overeenstemming met de Wet natuurbescherming uit te voeren.

1.2 Onderzoeksvragen en afbakening

Afbakening van het onderzoek

De Wet natuurbescherming beschermt naast soorten, ook natuurgebieden en houtopstanden. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (Ulvenhoutse Bos) ligt op $\pm 7,2$ km afstand van het plangebied. Door de afstand is een uitgebreide aanvullende toetsing van dit onderdeel niet noodzakelijk en daarom nog niet opgenomen in deze rapportage. Verkennend zal worden gekeken of aanvullende toetsing mogelijk toch noodzakelijk is. Een stikstofberekening is bijvoorbeeld mogelijk nodig omdat de effecten hiervan op grotere afstand kunnen optreden.

Het onderdeel houtopstanden van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde, omdat het gebied niet buiten de bebouwde kom Wet natuurbescherming ligt.

Het Natuur Netwerk Brabant (NNB) is provinciaal vastgelegd in de Verordening Ruimte 2014. Het plangebied grenst gedeeltelijk aan een perceel dat is opgenomen binnen het NNB, het plangebied is geen onderdeel van het NNB. In provincie Noord-Brabant is de externe werking van het NNB van toepassing. Dat betekent dat een activiteit (buiten de NNB) alleen is toegestaan als deze geen aantasting heeft op de ecologische waarden en kenmerken van het aanwezige natuurbeheertype (binnen de NNB). Het gaat hier om een naald-productiebos met als natuurbeheertype: N16.03 Droog bos met productie. Dit naald-productiebos is gelegen aan de overzijde van het spoor.

Het plangebied maakt geen deel uit van het NNB, waardoor ruimtebeslag op voorhand is uitgesloten. Middels externe werking kunnen de werkzaamheden als gevolg van verstoring door licht, geluid en beweging een tijdelijk negatief effect hebben op de ecologische waarden en kenmerken van het aanwezige natuurbeheertype N16.03. Hierdoor kan een beperkt deel van het bosgebied tijdelijk minder geschikt zijn voor (algemeen) voorkomende fauna, zoals broedvogels en zoogdieren. De effecten op deze soorten worden in onderhavige toetsing ook in beeld gebracht en beoordeeld in het kader van de Wnb soortbescherming. Wij achten de toetsing aan de Wnb en de mitigerende maatregelen die hier uit kunnen voortvloeien, voldoende om effecten op de ecologische waarden en kenmerken van het aanwezige natuurbeheertype N16.03 te voorkomen.

Onderzoeksvragen ten aanzien van de soortenbescherming

Voorliggende rapportage geeft antwoord op de volgende onderzoeksvragen:

- Zijn in het plangebied en de directe omgeving daarvan beschermde plant- of diersoorten en/of verblijfplaatsen van deze soorten aanwezig of te verwachten?
- Ondervinden de aanwezige beschermde plant- of diersoorten negatieve effecten van de voorgenomen inrichtingswerkzaamheden?
- Zo ja, is het mogelijk om optredende negatieve effecten te voorkomen of te mitigeren? En op welke wijze dient dit te geschieden?
- Is het noodzakelijk om een ontheffing aan te vragen voor het overtreden van de verbodsbepalingen binnen het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming?

Onderzoeksvraag ten aanzien van de gebiedsbescherming

- Is een aanvullende toetsing (mogelijk alleen een stikstofberekening) nodig om negatieve effecten op Natura 2000-gebieden en NNB-gebied te onderzoeken?

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 is de onderzoeksmethode beschreven. In hoofdstuk 3 is de ligging van het plangebied en de voorgenomen ingreep beschreven. In hoofdstuk 4 zijn de onderzoeksresultaten gepresenteerd en in hoofdstuk 5 is voor de aanwezige of niet uit te sluiten soorten een effectenbeoordeling uitgevoerd. In hoofdstuk 6 zijn de conclusie en het advies beschreven. Tot slot is de geraadpleegde literatuur in hoofdstuk 7 opgenomen.

2. Werkwijze

De Quickscan betreft een verkenning die bestaat uit een bronnenonderzoek en een veldbezoek. Op basis van de uitkomsten van dit onderzoek, is een inschatting gemaakt van de aanwezige natuurwaarden en is beoordeeld of het plan (negatieve) effecten kan hebben op beschermde soorten (effectenanalyse). Hieronder is per onderdeel de werkwijze toegelicht.

2.1 Quickscan: Bronnenonderzoek

Voor het bronnenonderzoek zijn gegevens opgevraagd uit de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF). Op de kaart uit de NDFF is rondom het plangebied een polygoon ingetekend. Door het polygoon ruimer in te tekenen dan het plangebied, is de verkregen dataset voldoende groot om te kunnen benutten voor dit onderzoek. Door de gegevens van de laatste 5 jaar op te vragen ontstaat een voldoende actueel beeld van waargenomen soorten in en rondom het plangebied.

De uit de NDFF opgevraagde dataset bestaat in totaal uit 445 'records'. Op basis van de beschikbare gegevens is een inschatting gemaakt van het voorkomen van beschermde soorten binnen het plangebied. Voor soortgroepen waarvoor de gegevens uit de NDFF een niet volledig beeld leken te geven zijn aanvullend verspreidingsatlassen als aanvullende bron geraadpleegd.

2.2 Quickscan: Veldbezoek

Het veldbezoek bestaat uit een biotooptoets met als doel een inschatting te maken van de ecologische kwaliteiten van het plangebied. De bevindingen van het bronnenonderzoek zijn hierbij in het veld getoetst en waar nodig aangevuld.

Op 19 januari 2021 is een veldbezoek uitgevoerd door een ecooloog van idverde Advies, bij de te realiseren snelfietsroute F58 te Rijen. De weersomstandigheden waren op dat moment regenachtig, 9 °C en 3 Bft.

Op het moment dat het veldbezoek is uitgevoerd, zijn niet alle soorten zichtbaar aanwezig. Diersoorten zijn bijvoorbeeld alleen nachtactief of in een bepaalde periode van het jaar afwezig. Zo houden vleermuizen, amfibieën en kleine zoogdieren als egel een winterslaap op een beschutte plaats en veel soorten houden zich overdag goed verscholen. Daarom zijn de eisen die soorten/soortgroepen met betrekking tot vaste rust- en verblijfplaatsen, foerageergebieden en migratierouten aan hun leefomgeving stellen, vergeleken met en getoetst aan de situatie in het veld.

Tijdens het veldbezoek is specifiek gelet op de functionaliteiten van het her in te richten gebied voor grondgebonden zoogdieren, vleermuizen en broedvogels.

Voor planten is gelet op de vegetatiestructuur en de abiotische omstandigheden van de groeiplaats. Op deze manier is ook het belang van het plangebied beoordeeld voor flora en fauna die niet zijn waargenomen gedurende de biotooptoets, maar desondanks toch mogelijk kunnen voorkomen ter plaatse van het plangebied.

Tevens is gelet op de aanwezigheid van invasieve exoten (met name plantensoorten) zowel binnen als direct grenzend aan het plangebied. Invasieve exoten als Japanse duizendknoop en reuzenberenklauw hebben door menselijke activiteiten zich gevestigd in Nederland. Deze soorten kunnen zich snel verspreiden en concurreren hierbij inheemse soorten weg. Daarnaast kunnen deze soorten voor overlast zorgen bij mensen. De opdrachtgever heeft in veel gevallen de plicht om verdere verspreiding van exoten te voorkomen.

2.3 Effectenbeoordeling

Op basis van de uitkomsten van het bronnen- en veldonderzoek is beoordeeld of de voorgenomen aanlegwerkzaamheden en het toekomstig gebruik (negatieve) effecten hebben. Indien sprake is van een conflictsituatie tussen de aanwezigheid van beschermde soorten en de geplande ruimtelijke ingreep, is in onderhavige rapportage aangegeven welke voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om negatieve effecten op beschermde soorten te voorkomen. Indien negatieve effecten door het nemen van voorzorgsmaatregelen niet te voorkomen of uit te sluiten zijn, is aangegeven of aanvullend onderzoek, mitigerende maatregelen en/of een ontheffing noodzakelijk is.

3. Plangebied

Onderstaand is de ligging van het plangebied en een algemene biotoopbeschrijving beschreven en zijn de geplande werkzaamheden nader toegelicht.

3.1 Ligging van het plangebied

Het plangebied bevindt zich aan de westzijde van Rijen en wordt voornamelijk omzoomd door bebouwd gebied en bosgebied (afbeelding 3.1, rood gelijnd). Aan de zuidzijde van het plangebied bevindt zich een spoorlijn. Ten westen van het plangebied is de N631 (Oosterhoutseweg) gelegen.

Afbeelding 3.1. Het plangebied (rood gelijnd) tussen de Vincent van Goghstraat en Oosterhoutseweg in Rijen (Bron: Googlemaps).

3.2 Algemene biotoopomschrijving plangebied

Het plangebied bestaat uit een strook van circa 640 meter lang, direct langs de spoorlijn en op grond die momenteel ligt binnen de afrastering van Prorail. Het fietspad zelf wordt 4 meter breed. Aan weerszijden van het fietspad wordt nog een werkstrook van maximaal 1 meter gerealiseerd. Het plangebied wordt met de andere terreinen gescheiden door een hekwerk. Binnen het plangebied zijn verschillende groenstructuren in de vorm van een struweel aanwezig. Dit struweel bestaat onder andere uit bomen en struikengewas van de berk, brem, den en zomereik (afbeelding 3.2). Verder bevat het plangebied veel omgevallen of omgezaagd hout (afbeelding 3.3). Dit hout ligt veelal op elkaar en vormt op deze wijze kleine takkenhopen. Daarnaast is er veel braamstruweel binnen het plangebied aanwezig.

Het biotoop binnen het gebied van CurTec B.V. (afbeelding 3.5) bestaat hoofdzakelijk uit grasland met mossen (afbeelding 3.4). Verder zijn enkele jonge knotwilgen met een hoogte van circa 3 meter aangeplant. Rondom de wilgen zijn kleine haagjes van taxus aangeplant.

Afbeelding 3.2 Aanwezige struikgewassen binnen het plangebied.

Afbeelding 3.3 omgezaagde takken vormen een takkenhoop.

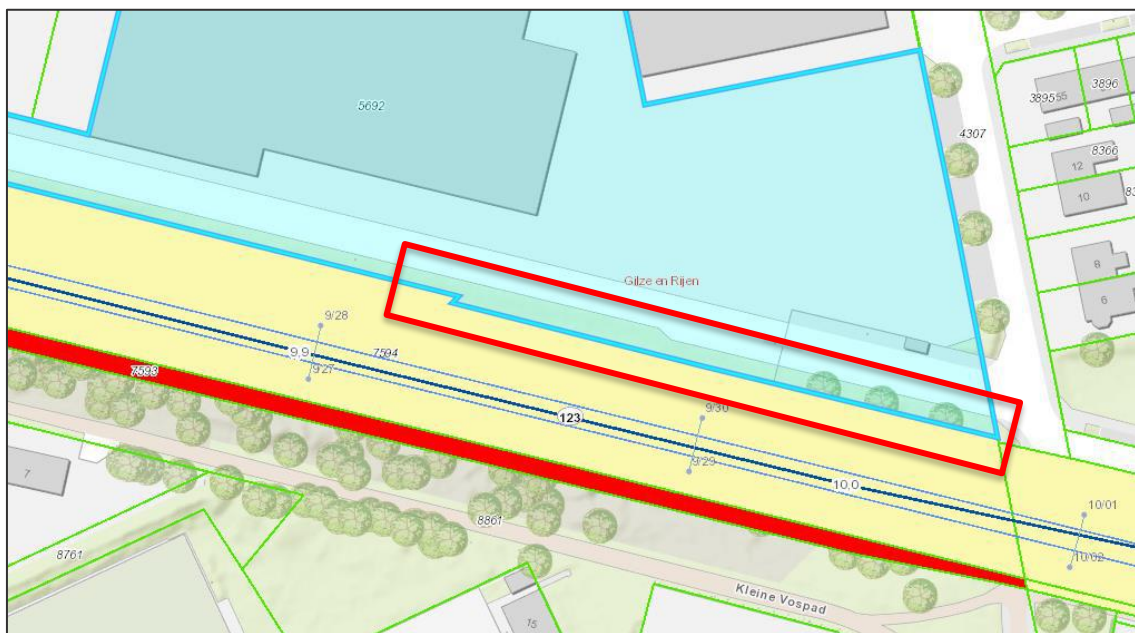

Afbeelding 3.4 Grasland met mossen en aanplant van wilg en haagjes.

3.3 Beschrijving van de werkzaamheden

De werkzaamheden bestaan uit het realiseren van een snelfietsroute tussen Breda en Tilburg (F58). Er is gekozen voor een tracé door Rijen, zoveel mogelijk langs de spoorlijn (oostelijk deel). Het tracé tussen de Vincent van Goghstraat en Oosterhoutseweg is een onderdeel van het gehele plan.

Het fietspad zal een ruimtebeslag van 4 meter breedte (6 meter inclusief de werkstrook van 1 meter aan weerszijden van het fietspad) bevatten. Afhankelijk van de werkelijk benodigde breedte kan tevens een kleine strook van het bedrijventerrein Curtec B.V. dat parallel loopt aan het hekwerk deel uitmaken van het tracé (afbeelding 3.5). Het betreft de toegangsweg naar het bedrijf CurTec International B.V. vanaf de Vincent van Goghstraat. Dit dient nog nader bepaald te worden na uitvoering van een exacte inmeting.

Afbeelding 3.5 Strook van het bedrijventerrein dat mogelijk onderdeel maakt van het plangebied (rood omkaderd).

4. Onderzoeksresultaten

De basis voor de toetsing wordt gevormd door gegevens over het (mogelijk) voorkomen van beschermde planten- en diersoorten binnen de invloedsfeer van de voorgenomen ruimtelijke ingreep en werkzaamheden. Onderstaand zijn per soortgroep de resultaten van het bronnen- en veldonderzoek beschreven.

4.1 Vaatplanten

Uit de gegevens van de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van beschermde vaatplanten. Tijdens het veldbezoek zijn geen beschermde plantensoorten in of direct grenzend binnen het plangebied of in de directe omgeving waargenomen. Vanwege het aanwezige biotoop (aanwezigheid van struweel en bosschages) worden beschermde vaatplanten ook niet verwacht op of rondom het plangebied.

Voorkomen beschermde vaatplanten:

- Beschermde vaatplanten zijn uitgesloten binnen het plangebied.

4.2 Grondgebonden zoogdieren

In de NDFF zijn binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied meldingen bekend van beschermde grondgebonden zoogdieren. Het gaat hierbij om waarnemingen van de eekhoorn en wezel (400 meter afstand van het plangebied) en de bunzing (800 meter afstand van het plangebied).

Tijdens het veldbezoek zijn geen eekhoorns of eekhoornnesten aangetroffen. De eekhoorn komt voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Bos komt binnen het plangebied niet voor, enkel struweel. Vaste rust- en verblijfplaatsen van deze soort zijn tevens niet aangetroffen binnen het plangebied en de directe omgeving. Daarnaast is veel activiteit nabij de bosschages vanwege het bedrijventerrein en de spoorlijn. Hierdoor wordt het voorkomen van de eekhoorn in het plangebied en de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen van de bunzing en wezel aangetroffen. Het plangebied vormt mogelijk onderdeel van het leefgebied van de bunzing en wezel. De bunzing komt voor in waterrijke gebieden of bosgebieden met voldoende dekking als rietkragen en braamstruweel. De wezel komt voor in open, droge natuur- en cultuurlandschap maar ook in bossen, duinen, wei- en akkerland. De aanwezigheid van elementen zoals groenstroken, heggen, bosjes, greppels en bermen zijn voor de bunzing en wezel van belang. Deze biotopen zijn binnen het plangebied en de directe omgeving aanwezig.

Geschikte vaste rust- en verblijfplaatsen als houtstapels en steenhopen voor de bunzing en wezel zijn in de directe omgeving van het plangebied aanwezig. Het gaat hierbij om de omgezaagde takken die een takkenhoop vormen.

Uit verschillende bronnen (o.a. handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming) blijkt echter dat de bunzing en wezel gevoelig zijn op verstoring. Ten zuiden van het plangebied bevindt zich een spoorlijn waar zowel passagierstreinen als vrachtreinen passeren. Deze treinen produceren zowel veel geluid als trilling welke een versturende werking hebben op de aanwezigheid van de wezel en bunzing. Ten noorden van het plangebied bevindt zich een bedrijventerrein waar dagelijks veel activiteit plaatsvindt. Ook bevindt zich ten westen van het plangebied de N631. Door de aanwezige verstoring (geluid en trillingen) is het aannemelijk dat vaste rust- en verblijfplaatsen als takkenhopen niet in gebruik zijn door de bunzing en wezel. De wezel is daarnaast voornamelijk overdag actief en is vanwege de hoge bedrijvigheid binnen het plangebied en de directe omgeving niet te verwachten. De bunzing is nachtactief en heeft daardoor minder last van verstoring. Het plangebied is daardoor geschikt als foerageergebied voor de bunzing. Dit foerageergebied betreft echter geen essentieel leefgebied aangezien er in omliggende omgeving (ten zuiden van het spoor en ten westen van het plangebied) voldoende leefgebied aanwezig is. Het voorkomen van de bunzing en wezel in het plangebied en de invloedsfeer van de voorgenomen werkzaamheden kan worden uitgesloten.

De andere waarnemingen uit de NDFF betreffen algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (o.a. egel, konijn en haas). De directe omgeving kan fungeren als leefgebied voor algemeen voorkomende zoogdieren als egel, konijn en haas. Hierdoor kan het voorkomen van algemeen voorkomende zoogdieren in het plangebied niet worden uitgesloten.

Voorkomen grondgebonden zoogdieren:

- Het voorkomen van de bunzing en wezel binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.
- Negatieve effecten op de eekhoorn zijn binnen het plangebied en de directe omgeving uitgesloten.
- Het plangebied en de directe omgeving kunnen geschikt zijn als leefgebied voor algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren (o.a. egel, muizensoorten en konijn).

4.3 Vleermuizen

In de NDFF zijn meerdere meldingen bekend van vleermuizen binnen een straal van ca. 1 km rondom het plangebied. Het gaat hierbij om de ruige dwergvleermuis. Uit de geraadpleegde Atlas van Nederlandse Zoogdieren blijkt dat ook de gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis in de regio voorkomen.

Onderstaand is per gebruiksfunctie beschreven wat de bevindingen op basis van het veldbezoek zijn.

Foerageergebied en vliegroute

De te verwijderen bosschages fungeren mogelijk als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Dit betreft echter geen essentiële vliegroute aangezien zowel ten oosten als westen van het plangebied weinig tot geen bosschages aanwezig zijn en er op deze wijze geen doorlopende lijnstructuur aanwezig is. Daarnaast zijn ten zuiden van het plangebied (andere zijde van het spoor) groenstructuren aanwezig in de vorm van bomenrijen die kunnen fungeren als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Deze groenstructuren blijven behouden. De structuren van de omliggende gebouwen kunnen eveneens fungeren als onderdeel van het foerageergebied voor vleermuizen als de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en gewone grootoorvleermuis. In de omliggende omgeving is dus voldoende foerageergebied en geschikte vliegroutes aanwezig. Hierdoor kan worden uitgesloten dat de te verwijderen bosschages fungeren als essentieel foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen.

Verblijfplaatsen (zomer-, kraam- en paarverblijfplaatsen)

Geen van de te verwijderen bosschages bevatten holtes of loszittende schors. Ook is er overdag veel activiteit binnen het plangebied (treinen veroorzaken tevens trillingen) welke verstorend kunnen werken op verblijfplaatsen van vleermuizen. Hierdoor kan worden uitgesloten dat de te verwijderen bosschages fungeren als verblijfplaats voor vleermuizen.

Voorkomen vleermuizen:

- De te verwijderen bosschages fungeren mogelijk als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen.
- De te verwijderen bosschages fungeren niet als geschikte verblijfplaats voor vleermuizen.
- De omgeving van het plangebied kan onderdeel vormen als foerageergebied en vliegroute. Omliggend foerageergebied en vliegroutes blijven echter behouden.

4.4 Jaarrond beschermde nesten

In de omgeving van het plangebied zijn meldingen bekend van soorten waarvan de nesten jaarrond beschermd zijn (categorie 1 t/m 4 Wnb). Het gaat hierbij om de buizerd, gierzwaluw, havik, huismus, ooievaar, sperwer en wespandief.

Ook zijn in de omgeving van het plangebied meldingen bekend van de soorten (categorie 5 Wnb) als bonte vliegenvanger, boomklever, boomkruiper, gekraagde roodstaart, groene specht, grote bonte specht, huiszwaluw, kleine bonte specht, koolmees, pimpelmees, zwarte specht en zwarte roodstaart. Dit zijn soorten waarvan de nesten buiten het broedseizoen niet beschermd zijn, tenzij er sprake is van zwaarwegende ecologische omstandigheden. In het plangebied zelf zijn geen meldingen bekend van deze soorten.

Jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4)

De voorgenoemde categorie 1 t/m 4 soorten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. Soorten als de huismus, gierzwaluw en ooievaar maken ook geen gebruik van bomen om in te broeden. De bosschages

zijn laag (maximaal 5 meter hoog) en daarmee suboptimaal als broedgelegenheid voor de buizerd, sperwer en wespandief. De bomen aan de zuidzijde van het spoor bieden een geschiktere broedlocatie voor deze soorten. De bosschages zijn daarnaast gelegen in een gebied met zeer veel activiteit. Dit werkt verstrend op de broedmogelijkheden van soorten met jaarrond beschermde nest. Daarnaast vormen de struikgewassen geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in de omgeving voorkomen. Dit aangezien er in omliggend gebied vele bomenrijen aanwezig zijn. De te verwijderen bosschages vormen slechts een klein en suboptimaal onderdeel van het leefgebied voor vogelsoorten van jaarrond beschermde nesten.

Mogelijk jaarrond beschermde nesten (categorie 5)

Tijdens het veldbezoek zijn broedvogels met jaarrond beschermde nesten (cat. 5) aangetroffen. Het gaat hierbij om de ekster en koolmees welke in de te verwijderen bosschages aan het foerageren waren. De bosschages kunnen voor onder andere de ekster fungeren als geschikte broedlocatie. Nesten van deze soort zijn in de te verwijderen bosschages niet aangetroffen. In omliggende omgeving is wel een eksternest aangetroffen. Holtes of andere geschikte broedlocaties welke kunnen dienen als geschikte broedlocatie voor onder andere de bonte vliegenvanger, boomkruiper, boomklever, zwart specht, kleine bonte specht, grote bonte specht, pimpelmees en koolmees zijn niet aangetroffen. Daarnaast zijn er in omliggende omgeving voldoende alternatieve broedmogelijkheden. De bosschages vormen geen essentieel onderdeel van de functionele leefomgeving voor vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten (categorie 5) die in de omgeving voorkomen.

Overige vogels van jaarrond beschermde nesten zijn tijdens het veldbezoek niet aangetroffen. De huiszwaluw en zwarte roodstaart maken ook geen gebruik van boomholtes om nesten te bouwen. Deze soorten broeden namelijk onder andere in gaten en kieren onder dakpannen en holten in muren.

Voorkomen vogels met jaarrond beschermde nesten:

- Het is uitgesloten dat het verwijderen van de bosschages negatieve effecten heeft op huidige broedlocaties voor jaarrond beschermde nesten (categorie 1 t/m 4).
- Het is uitgesloten dat het verwijderen van de bosschages negatieve effecten heeft op de broedmogelijkheden voor overige jaarrond beschermde nesten (categorie 5).

4.5 Overige broedvogels

In de gegevens uit de NDFF zijn vele meldingen van algemene vogels bekend die afkomstig zijn uit de omgeving van het plangebied. Het gaat hierbij om soorten als de groenling, heggemus, houtduif, kauw, vink, groenling, zwartkop en tjiftjaf.

Tijdens het veldbezoek zijn in de te verwijderen bosschages waarnemingen gedaan van de merel, houtduif en roodborst. De te verwijderen bosschages kunnen voor soorten als de merel, houtduif, roodborst, winterkoning en zanglijster een geschikte broedlocatie vormen. Er kan daarom niet worden uitgesloten dat het verwijderen van de bosschages negatieve effecten heeft op deze broedvogels, ondanks een vrijwel permanente verstoring van langsrijdende treinen door geluid, trilling en wind.

Voorkomen overige broedvogels:

- Het is niet uitgesloten dat het verwijderen van de bosschages negatieve effecten heeft op de broedmogelijkheden voor algemene broedvogels als merel, houtduif, roodborst en zanglijster.

4.6 Vissen

In de NDFF database zijn geen meldingen bekend van beschermde vissen. Het aanwezige biotoop binnen het plangebied biedt daarnaast voor beschermde vissen niet het geschikte leefgebied.

Voorkomen vissen:

- Zowel beschermde als algemeen voorkomende vissoorten worden vanwege het ontbreken van open water uitgesloten in het plangebied.

4.7 Amfibieën en reptielen

In de NDFF zijn meldingen bekend van beschermde amfibieën. Het gaat hierbij om meldingen van de alpenwatersalamander op 800 meter afstand van het plangebied. Van algemeen voorkomende amfibieën zijn uit de NDFF meldingen bekend van bruine kikker en gewone pad.

De alpenwatersalamander heeft een voorkeur voor zandige leemgronden, waar hij voorkomt in beboste gebieden (loofbos) of kleinschalige landschappen met heggen en struwelen. Door de aanwezigheid van struwelen en ruigtes in het plangebied kan het voorkomen in het plangebied van landhabitat van de beschermde alpenwatersalamander niet worden uitgesloten.

Door het struweel en de bosschages kunnen algemeen voorkomende amfibieën als gewone pad of bruine kikker in het plangebied of het gebied binnen de invloedssfeer van de werkzaamheden verwacht worden. Deze soorten stellen minder kritische eisen aan hun landhabitat en zijn daardoor mogelijk binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aanwezig. De aanwezige groenstructuren binnen het plangebied kunnen fungeren als landhabitat. Hierdoor kan de aanwezigheid van algemeen voorkomende amfibieën niet worden uitgesloten.

In de NDFF database zijn meldingen bekend van een beschermd reptiel. Het gaat hierbij meldingen van levendbarende hagedis vanaf ongeveer 20 meter van het plangebied (andere zijde van de Oosterhoutseweg). Het voorkeurs habitat van de levendbarende hagedis betreft heide en hoogveen. De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in de duinen. Het plangebied is geschikt als leefgebied voor de levendbarende hagedis. Alle waarnemingen, in de afgelopen 5 jaar) van de levendbarende hagedis betreffen echter aan de andere zijde (westzijde) van de Oosterhoutseweg. De Oosterhoutseweg vormt een barrière richting het plangebied waardoor het plangebied geen essentieel leefgebied van de levendbarende hagedis betreft. Daarnaast betreft het plangebied slechts een smalle strook van vegetatie bestaande struweel en bosschages. Hier kan mogelijk incidenteel een levendbarende hagedis voorkomen, maar het biotoop is, qua omvang en begroeiing, geen ideaal leefgebied. Ook hierdoor betreft het plangebied geen essentieel leefgebied voor de levendbarende hagedis. Zowel de noordzijde (bebouwd gebied) als de zuidzijde (bosgebied) van het plangebied zijn daarnaast geen onderdeel van het leefgebied van de levendbarende hagedis. Hierdoor kan de permanente aanwezigheid van de levendbarende hagedis binnen het plangebied worden uitgesloten.

Voorkomen amfibieën en reptielen:

- Voorkomen van de alpenwatersalamander en algemeen voorkomende amfibieënsoorten zoals gewone pad en bruine kikker in het plangebied en de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden kunnen niet worden uitgesloten.
- Het voorkomen van overige beschermde reptielen is uitgesloten binnen het plangebied.

4.8 Ongewervelden

In de NDFF database zijn géén meldingen bekend van beschermde ongewervelden, zoals vlinder- en libellensoorten. Het aanwezige biotoop binnen het plangebied biedt voor beschermde ongewervelden geen geschikt leefgebied en deze soorten zijn dan ook niet te verwachten. Het voorkomen van beschermde ongewervelde diersoorten is daarom uitgesloten binnen het plangebied.

Voorkomen ongewervelden:

- Beschermde ongewervelden worden vanwege het ontbreken van geschikt leefgebied uitgesloten in het plangebied.

4.9 Invasieve exoten

Uit de gegevens van de NDFF zijn geen waarnemingen bekend van invasieve exoten die zich binnen of direct grenzend aan het plangebied bevinden. Tijdens het veldbezoek zijn tevens geen invasieve exoten in het plangebied en binnen de invloedssfeer van de voorgenomen werkzaamheden aangetroffen. Ook zijn er geen waarneming bekend van invasieve exoten in de omgeving.

Voorkomen invasieve exoten:

- Tijdens het veldbezoek zijn geen invasieve exoten waargenomen.

5. Toetsing aan de Wet natuurbescherming (WNB)

In dit hoofdstuk is een analyse gemaakt van de te verwachten effecten op de soorten die aanwezig zijn of verwacht worden. Op basis van de gegevens uit het bronnen- en veldonderzoek is het voorkomen van beschermde vaatplanten, vissen en ongewervelde diersoorten uitgesloten. Hierdoor is het optreden van negatieve effecten op deze soorten of soortgroepen niet aan de orde en worden zij onderstaand niet verder behandeld.

5.1 Grondgebonden zoogdieren

Voor de algemene grondgebonden zoogdieren die voor kunnen komen in en rondom het plangebied (egel en konijn) geldt in de provincie Brabant een algemene vrijstelling ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat wil zeggen dat in gevallen waar de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling leidt tot een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, geen ontheffing aangevraagd hoeft te worden wanneer verbodsbepalingen voor deze soorten worden overtreden. Wel geldt voor deze soorten een wettelijke zorgplicht. Indien dergelijke soorten worden waargenomen tijdens de werkzaamheden dienen deze de mogelijkheid te krijgen om te kunnen vluchten buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.2 Vleermuizen

Alle vleermuizen zijn in de Wet natuurbescherming onder de Habitatrichtlijn beschermd, waardoor het verboden is vaste rust- en verblijfplaatsen van vleermuizen te vernietigen.

Foerageergebied en vliegroute

De te verwijderen bosschages dienen mogelijk als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen. Dit betreft echter geen essentieel foerageergebied of vliegroute aangezien er in de omliggende omgeving voldoende bomen aanwezig zijn met soortgelijke functie. Daarnaast is zowel aan de oost- als westzijde van het plangebied geen aaneengesloten beplanting aanwezig, waardoor er geen lijnstructuur ontstaat. De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook niet tot overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

Indien gebruik gemaakt wordt van zowel tijdelijke als permanente verlichting is verstoring op overvliegende en foeragerende vleermuizen langs de lijnstructuren (bomen en gebouwen) zowel in het plangebied als direct grenzend aan het plangebied niet uit te sluiten. Vleermuizen zijn namelijk lichtgevoelig. In het volgende hoofdstuk is een advies opgenomen ten aanzien van het inzetten van verlichting. Mocht er geen gebruik worden gemaakt van verlichting dan is verstoring op foeragerende en overvliegende vleermuizen uitgesloten.

5.3 Vogels

Overige broedvogels

De meeste vogelsoorten maken elk jaar een nieuw nest. Nesten van vogels zijn beschermd wanneer zij in gebruik zijn. In de te kappen bomen kunnen algemene broedvogels een nest bouwen (zoals roodborst en winterkoning).

Indien de kapwerkzaamheden worden uitgevoerd binnen de broedperiode (15 maart- 15 augustus), is verstoring of vernietiging van in gebruik zijnde nesten in de te kappen bomen of in het omliggende groen niet uit te sluiten. Ook buiten de broedperiode zijn nog in gebruik zijnde nesten van overige broedvogels (voornamelijk laatbroeders waaronder de houtduif) beschermd. Overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming is dan mogelijk aan de orde. In dit geval wordt geadviseerd om het plangebied voorafgaande aan het broedseizoen ongeschikt te maken voor broedvogels door buiten het broedseizoen de beplanting te verwijderen.

Mocht het niet mogelijk zijn om deze werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren of te starten, dan is het nodig om door een ecooloog een controle uit te laten voeren op aanwezigheid van in gebruik zijnde vogelnesten. Hierover is in het volgende hoofdstuk een advies opgenomen.

5.4 Amfibieën

Het plangebied fungeert mogelijk als geschikt landbiotoop voor algemene amfibieën en de alpenwatersalamander. Ten behoeve van de werkzaamheden aan de groenstructuren is niet uit te sluiten dat verblijfplaatsen (landbiotoop) van de alpenwatersalamander verdwijnt/beschadigd. Echter betreft het geen essentieel leefgebied van de alpenwatersalamander. Door te werken aan de hand van de Gedragscode 'Ruimtelijke ontwikkeling' (Stadswerk, 2019) wordt zorgvuldig handelen ten aanzien van deze soort gewerkt. Hiermee is een ontheffingsaanvraag niet noodzakelijk.

Net als bij de algemeen voorkomende grondgebonden zoogdieren, geldt voor de algemeen voorkomende amfibieën (zoals gewone pad en bruine kikker) dat in de provincie Brabant een vrijstelling geldt ten aanzien van ruimtelijke ontwikkelingen. De algemene zorgplicht geldt te allen tijde en houdt in dat zorgvuldig en met zo min mogelijk schade de ingreep en werkzaamheden uitgevoerd moeten worden. Voor de werkzaamheden houdt dat in dat, indien in de winter de werkzaamheden worden uitgevoerd, rondom de te kappen bomen een check dient te worden gedaan naar algemene amfibieën (zoals bruine kikker). Indien deze worden aangetroffen dienen deze gevangen te worden en te worden uitgezet op een geschikte locatie buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden.

5.5 Levendbarende hagedis

Het te verwijderen struweel betreft geen essentieel leefgebied aangezien het plangebied slechts een smalle strook van vegetatie betreft waar mogelijk alleen incidenteel een levendbarende hagedis voorkomt. Daarnaast wordt het plangebied omgeven door bebouwd gebied (noordzijde), bosgebied (zuidzijde) of afwezigheid van structuurrijke vegetatie met open plekken (oostzijde) welke niet het geschikte biotoop betreft voor de levendbarende hagedis. De voorgenomen werkzaamheden leiden dan ook niet tot overtreding van verbodsartikelen van de Wet natuurbescherming.

6. Conclusie en advies

In dit hoofdstuk is de conclusie en het advies opgenomen. Aangegeven is of sprake kan zijn van een overtreding van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming, voorzorgsmaatregelen genomen moeten worden om overtreding te voorkomen, of dat aanvullend onderzoek en/of mitigerende maatregelen noodzakelijk zijn. Indien een ontheffing noodzakelijk is, wordt dit aangegeven.

De verspreidingsgegevens en het oriënterend veldbezoek geven een voldoende duidelijk beeld van het (mogelijk) voorkomen van beschermde plant- en diersoorten. Voor de soortgroepen beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, jaarrond beschermde nesten, reptielen en ongewervelden zijn negatieve effecten uitgesloten.

Voor grondgebonden zoogdieren, amfibieën en overige broedvogels kan niet zondermeer worden uitgesloten dat negatieve effecten optreden. Voor deze soortgroepen moeten voorzorgsmaatregelen of vervolgstappen worden genomen.

Tabel 6.1 Samenvatting van effecten, mogelijke vervolgstappen en voorgestelde maatregelen per soortgroep en beschermingsniveau.

Soort(groep)	Ingrep versturend	Nader onderzoek	Ontheffing nodig?	Voorwaarden en/of maatregelen
Soortbescherming				
<i>Overige broedvogels</i>	ja, indien in de broedperiode werkzaamheden worden uitgevoerd	nee	nee	Rekening houden met broedseizoen, zie verder onder mitigerende maatregelen
<i>Vleermuizen</i>	mogelijk	Nee	Nee	Rekening houden met verlichting, zie verder onder mitigerende maatregelen
<i>Grondgebonden zoogdieren</i>	mogelijk	nee	nee	Rekening houden met zorgplicht, zie verder onder mitigerende maatregelen
<i>Amfibieën</i>	mogelijk	Nee	Nee	Rekening houden met zorgplicht, zie verder onder mitigerende maatregelen

Mitigerende maatregelen

Uit de effectbeoordeling van de soortenbescherming blijkt dat aanvullende specifieke beschermende maatregelen noodzakelijk zijn om negatieve effecten te voorkomen of te beperken.

- 1a. De kapwerkzaamheden dienen buiten het broedseizoen te worden uitgevoerd /opgestart
- 1b. Indien dit niet mogelijk is, kijken of het plangebied (de te kappen bomen) ongeschikt kan worden gemaakt voorafgaande aan het broedseizoen om de kans te verkleinen dat broedvogels tot broeden komen.
- 1c. Indien de kapwerkzaamheden gedurende het broedseizoen (15 maart- 15 augustus) van start gaan, wordt (eventueel ook als stap 2 is uitgevoerd) gecontroleerd (door ter zake kundig ecooloog) of het plangebied vrij is van broedvogels. Wanneer broedvogels in de bomen een nest hebben is de kap niet mogelijk totdat het nest verlaten is.
2. Indien algemeen voorkomende amfibieën of grondgebonden zoogdieren tijdens de kapwerkzaamheden worden aangetroffen dienen deze de mogelijkheid te krijgen om te kunnen vluchten door in één richting te werken, of als dit nodig is ze te verplaatsen buiten de invloedssfeer (zorgplicht).

3. Indien werkzaamheden in de avond plaatsvinden dient ten behoeve van verstoring van vleermuizen rekening te worden gehouden met het gebruik van verlichting. De te plaatsen verlichting dient naar beneden geschenen te worden om zo lichtverstrooiing naar het foerageergebied en vliegroutes in de directe omgeving te voorkomen.
4. Indien er langs het snelfietspad gebruik wordt gemaakt van kunstlicht:
 - a. Inzet van armaturen die ervoor zorgen dat lichtbundels alleen naar de grond laten stralen, waarbij zijdelingse lichtvervuiling wordt voorkomen.
 - b. Bovenstaande geldt alleen voor de actieve periode van vleermuizen (maart/oktober). Buiten de actieve periode van vleermuizen (actieve periode is maart t/m oktober) zijn de dieren in winterslaap en is van verstoring door licht vanzelfsprekend geen sprake.
 - c. In overleg met een ecooloog dient te worden bepaald op welke wijze verlichting vleermuisvriendelijk kan worden ingezet.

Zorgplicht

Te allen tijde geldt voor alle soortgroepen de algemene zorgplicht. Het is van belang dat iedereen bij de uitvoering van de werkzaamheden zich hiervan bewust is. Geadviseerd wordt om activiteiten die nadelig zijn voor in het wild levende dieren en planten (ongeacht bescherming), in redelijkheid zo veel mogelijk nalaat of maatregelen te nemen om onnodige schade aan deze soorten te voorkomen. Bij het aantreffen van diersoorten moeten deze de kans worden gegeven om de werkzaamheden te ontvluchten.

Natura 2000-gebied

Voor ieder Natura 2000-gebied zijn instandhoudingsdoelstellingen voor specifieke soorten flora en fauna en habitattypen aangewezen. Een voorgenomen ontwikkeling is vergunning plichtig indien deze negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van een Natura 2000-gebied. De voorgenomen ontwikkeling binnen het plangebied valt buiten de begrenzing van het Natura 2000-gebied "Ulvenhoutse bos". Daarom zijn effecten als versnippering of oppervlakteverlies op voorhand uit te sluiten. Andere effecten kunnen echter ook op afstand optreden zoals het optreden van stikstofdepositie of verstoring (trillingen, licht, geluid, optisch) door de voorgenomen werkzaamheden. Doordat het plangebied op een vrij grote afstand van het Natura 2000-gebied ligt zijn verstoring door trillingen, licht, geluid of optisch ook al op voorhand uit te sluiten. Stikstofdepositie daarentegen kan ook op grotere afstand een negatief effect hebben op de instandhoudingsdoelstellingen van het Natura 2000-gebied. Stikstofgevoelige habitattypen zijn in het Ulvenhoutse bos aanwezig. Hierdoor zijn negatieve effecten niet op voorhand uit te sluiten en dient een zogenaamde Voortoets te worden uitgevoerd. Hierin dient nader te worden onderzocht of de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten heeft op de instandhoudingsdoelstellingen of dat negatieve effecten kunnen worden uitgesloten.

NNN-gebied

Uit de voorgaande toetsing is gebleken dat de werkzaamheden nabij natuurbeheertype N16.03, aan de overzijde van het spoor, geen negatieve effecten heeft op (algemeen) voorkomende fauna, zoals broedvogels en zoogdieren. Aangenomen kan worden dat er geen aantasting van het Natuur Netwerk Brabant plaatsvindt en een nadere beoordeling is niet aan de orde.

7. Literatuurlijst

Bouwens, s. (2017). Handreiking kleine marters in relatie tot soortbescherming. Provincie Noord-Brabant.

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J., Buys, J.C. (2016). Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center. P. 236-264.

NDFF-database. (2020). <https://ndff-ecogrid.nl/uitvoerportaal/secure/index.zul>. Retrieved: 19-01-2021.